

Še zadnji velik biznis stare Telekomove garniture

Alternativni mobilni operaterji so besni: Telekom ima spet prednost pri novih naložbah, saj bo imel frekvence za stara omrežja zastonj!

► Bo zadnji posel **Tomaža Berginca** pred odhodom s položaja prvega nadzornika Telekoma Slovenije več deset milijonov evrov vreden projekt LTE?

Urban Štebljaj

Tanja Smrekar, Lana Dakič
finance@finance.si

Nadzorniki večinsko državnega Telekoma Slovenije (TS) bodo predvidoma jutri razpravljali o – neuradno – skoraj sto milijonov evrov vredni naložbi v tehnologijo LTE (long term evolution). Zakaj projekt porivata naprej sedanja uprava in nadzorni svet, če pa naj bi jih konec poletja ali v začetku jeseni zamenjali?

Na Telekomu pravijo: »V podjetju se razvojne odločitve ne sprejemajo glede na to, kdo je predsednik uprave. Razvoj poteka po načrtih, predvsem pa se prilagajamo razmeram na visoko konkurenčnem trgu in potrebam uporabnikov.« Na vprašanje, kdaj ga

bodo obravnavali nadzorniki, ne odgovarjajo: »Tako pomembni načrti so naša poslovna skrivnost.« Preverili pa smo, kaj vse bi lahko bilo sporno pri odločanju o naložbi v LTE-tehnologijo.

1. Cena

TS naj bi v LTE vložil okoli sto milijonov evrov, o tem pa naj bi nadzorniki odločali jutri. Prvi nadzornik Tomaž Berginc trdi: »O LTE ne bomo odločali na naslednji seji. Vaše številke so popolnoma zgrešene.« Na TS o ceni molčijo, so pa na preizkus povabili štiri proizvajalce, trije so se odzvali. LTE omogoča večje hitrosti prenosa podatkov, a je potreben velik vložek v bazne postaje in centrale. LTE je še precej na začetku, čez nekaj let bo oprema cenejša.

Zato je vprašanje, ali je ekonomsko upravičeno, da TS s to naložbo hiti.

Kaj pa pravijo pri njihovih prvih mobilnih tekmečih, torej pri Simobilu? »Najnovjša tehnologija ni vedno tudi najbolj relevantna za uporabnike. Ko se pojavijo potrebe in na drugi strani tudi naprave, ki omogočajo zadovoljevanje teh potreb, takrat je pravi čas tudi za nadgradnjo oziroma uvedbo tehnologij,« pravi Johannes Nabecker iz Simobila in dodaja, da njihovo omrežje že deluje na tehnologiji, ki je »predpripravljena za 4. generacijo mobilnih komunikacij«.

2. Razpis za frekvence 4G • šele konec leta 2013

Agencija za pošto in elektronske komunikacije (APEK) bo v javno obravnavo dokument s strokovnimi izhodišči poslala predvidoma v začetku leta 2013, na podlagi sprejete strategije bo razpis objavljen predvidoma konec prihodnjega leta. Podeljevanje frekvenc se lahko zaradi pritožb neizbranih operaterjev zavleče. Zakaj torej hiteti s tehnologijo, ki bo v prihodnje morda boljša in cenejša? Na TS pravijo, da omrežja LTE omogočajo združljivost z omrežji prejšnje generacije (2G in 3G), hkrati pa, da jih bodo uvedli »tako, ko bodo za to izpolnjeni vsi potrebni pogoji, vključno z dodeljenimi frekvencami«.

3. Prekinitev posla • ob zamenjavi nadzornikov in uprave

Poleg tega tudi ni jasno, ali bo »projekt LTE« na TS obstal v taki obliki, kot ga bo sprejel

(če ga bo) zdajšnji nadzorni svet. Po tem, ko bomo namesto agencije za upravljanje kapitalskih naložb dobili Slovenski državni holding, bo država verjetno spet skicala skupščino TS in na njej storila to, kar ji junija ni uspelo – zamenjala nadzorni svet. Ta pa bo verjetno zamenjal tudi večino članov zdajšnje uprave. Novega predsednika uprave mora TS dobiti sicer še pred septembrom, ko Ivica Kranjčević odhaja v pokoj. Neuradno: v ožji krog izbora so se za zdaj uvrstili Igor Marinšek, odvetnik iz vrst SDS, vodja Telekomove službe za razvoj storitev in storitvenih platform Mitja Štular ter direktor Telekomove hčerinske družbe TSmedia Rudolf Skobe.

Kaj za investicijo pomenijo zamenjave? Če se bodo nadzorniki na čelu z Bergincem s predstavniki vlade dogovorili tako o imenovanju kot o naložbah, bo posel ostal. Sicer nekateri pričakujejo, da so možne revizije in razdrtja pogodb. Kar pomeni, da bi TS že vnaprej plačeval za nove naložbe, novi vodilni bi plačali kaj drugega komu drugemu, milijone bi družba na račun

F ŠTEVILKE

20%

► na leto se v povprečju zniža vrednost investicij v panogi elektronskih komunikacij.

80%

► tržni delež imata skupaj Telekom Slovenije in Simobil.

malih delničarjev in države, torej tudi vseh davkoplačevalcev, spet metala skozi okno.

4. Upor manjših • ponudnikov

Vlada pa medtem pripravlja novi zakon o elektronskih komunikacijah, ki bo v slabši položaj spravil predvsem Tušmobil in T-2 in bo po njunem le še ena od ovir za razvoj zdrave konkurence. Po končani javni obravnavi je resorno ministrstvo namreč v zakon vključilo še člen, ki Telekomu in Simobilu omogoča brezplačno podaljšanje odločb o dodelitvi radijskih frekvenc na 900 megahercev do leta 2016, ko se frekvence iztečejo tudi Tušmobilu in T-2, zato bo takrat objavljen nov razpis.

Gre za frekvence za tehnologijo UMTS, in ne LTE. Kljub temu pa ima tesno povezavo z

LTE, pravijo viri: zakon gre v državni zbor po nujnem postopku in če bo sprejet, to pomeni, da Telekom in Simobil ne bosta prihodnje leto imela nobenih stroškov s podaljšanjem odločb in bosta lahko ta denar investirala naprej, denimo v LTE. Naj dodamo, da na Telekomovi frekvenci ponekod gostujeta tudi Tušmobil in T-2, torej bi Telekom poleg brezplačne frekvence dobil še njuno plačilo za gostovanje (roaming).

Po mnenju Tušmobila je takšna odločitev diskriminatorna do njih in do T-2 ter jim jemlje možnost v enakovrednem postopku konkurirati za dodatne frekvence. Zaradi suma korupcije je Tušmobil že prijavil primer komisiji za preprečevanje korupcije (KPK), kjer so potrdili prejem dveh prijav in že preverjajo

domnevno korupcijo. Prav tako so na KPK sami uvedli postopek zaradi suma nezakonitega lobiranja in od ministrstva zahtevali določena pojasnila in dokumentacijo.

Na ministrstvu za izobraževanje, kjer o prijavi ne vedo nič, pa so o uvedbi 243. člena pojasnili, da je to prehodna odločba, ki je potrebna do leta 2016, ko bo objavljen nov razpis. V vmesnem času so se namreč raje kot za preporočitev radiofrekvenčnega spektra, ki ga zahteva evropska direktiva, odločili za podaljšanje frekvenc največjima operaterjema. Vseeno pa bodo na podlagi pritožb preverili pravne možnosti za odplačno podaljšanje odločb, torej da bi morala Telekom Slovenije in Simobil vendarle plačati za podaljšanje frekvenc do 2016. •

3

► leta že zamujamo z razpisom za podelitev frekvence četrte generacije.

1

► milijardo evrov naj bi stala gradnja novega mobilnega omrežja četrte generacije.